

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 30.7.2009
KOM(2009) 408 lopullinen

**KOMISSION KERTOMUS
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE**

**Kolmas kertomus jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden
palauttamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/7/ETY soveltamisesta**

SISÄLLYS

1.	Johdanto	3
2.	Toinen arviointikertomus direktiivin 93/7/ETY soveltamisesta (1999–2003): päätelmät	3
3.	Toisen arviointikertomuksen jälkeinen kehitys (2004–2007).....	4
3.1.	Kahdentoista uuden jäsenvaltion liittyminen	4
3.2.	Kulttuuriesineiden jäljittämistä koskeva tutkimus: laajentaminen 12 uuteen jäsenvaltioon (2007).....	4
4.	Direktiivin soveltaminen ajanjaksolla 2004–2007.....	5
4.1.	Jäsenvaltioiden soveltamiskertomukset	5
4.2.	Arvio direktiivin soveltamisesta	6
4.2.1.	Viranomaisten välinen yhteistyö ja tietojenvaihto (4 artikla).....	6
4.2.2.	Palauttamiskanne (5 artikla).....	7
5.	Päätelmät	8
6.	Jatkotoimet	8
LIITE.....	Error! Bookmark not defined.	

1. JOHDANTO

Maaliskuun 15 päivänä 1993 annetussa neuvoston direktiivissä 93/7/ETY¹ luodaan kansallisten viranomaisten yhteistyömenetelmät ja oikeudellinen menettely jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamiseksi.

Yhteisön tasolla kulttuuriesineisiin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä ”EY:n perustamissopimus”) määräyksiä ja erityisesti tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia periaatteita. EY:n perustamissopimuksen 28 ja 29 artiklassa kielletään tuonnin tai viennin määrällisiä rajoituksia vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet. Sen 30 artiklassa kuitenkin määrätään, etteivät 28 ja 29 artikla estä asettamasta sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja erityisesti ”taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi”. Tämän artiklan nojalla jäsenvaltioilla on siis edelleen oikeus määritellä itse kansallisaarteensa ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet niiden suojelun varmistamiseksi.

Direktiivi 93/7/ETY on sisämarkkinoiden liitännäistoimi, jolla pyritään yhteensovittamaan sisämarkkinoiden toiminta ja jäsenvaltioille EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan mukaisesti annettu sitoumus varmistaa taiteellisina, historiallisina tai arkeologisina kansallisaarteina pidettyjen kulttuuriesineiden suojeleminen.

Direktiivin 16 artiklan 2 kohdassa komissio veloitetaan esittämään joka kolmas vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle arviointikertomus direktiivin täytäntöönpanosta².

Tämä on direktiivin kolmas arviointikertomus, joka koskee ajanjaksoa 2004–2007. Siinä arvioidaan direktiivin soveltamista jäsenvaltioissa³.

2. TOINEN ARVIINTIKERTOMUS DIREKTIIVIN 93/7/ETY SOVELTAMISESTA (1999–2003): PÄÄTELMÄT

Direktiivin soveltamisesta laaditussa toisessa arviointikertomuksessa todettiin, että jäsenvaltiot arvioivat direktiivin hyödylliseksi kulttuuripääoman suojelemisessa ja pitivät direktiivin luomaa oikeudellista kehystä riittävänä, mutta toivoivat siihen kuitenkin tiettyjä parannuksia. Kertomuksen päätelmissä katsottiinkin aiheelliseksi

- parantaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa,
- pidentää palauttamiskanteen nostamiselle asetettua vuoden määräaikaa,

¹ Jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta 15 päivänä maaliskuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/7/ETY (EYVL L 74, 27.3.1993, s. 74), sellaisena kuin se on muutettuna 17. helmikuuta 1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 96/100/EY (EYVL L 60, 1.3.1997, s. 59) ja 5. kesäkuuta 2001 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/38/EY (EYVL L 187, 10.7.2001, s. 43).

² Komission ensimmäinen kertomus neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kulttuuriesineiden viennistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3911/92 ja jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/7/ETY soveltamisesta, KOM(2000) 325 lopullinen, 25.5.2000. Komission toinen kertomus neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/7/ETY soveltamisesta, KOM(2005) 675 lopullinen.

³ Viro, Irlanti, Luxemburg, Malta ja Bulgaria eivät toimittaneet komissiolle kansallisia soveltamiskertomuksiaan.

- säilyttää rahalliset kynnykset,
- jatkaa arviointikertomuksen antamista määräajoin.

Komissio ilmoitti kuulevansa kulttuuriesineitä käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa palauttamiskanteen nostamisen määräaikaan ja kertomusten laatimistiheyttä koskevissa kysymyksissä.

3. TOISEN ARVIINTIKERTOMUKSEN JÄLKEINEN KEHITYS (2004–2007)

3.1. Kahdentoista uuden jäsenvaltion liittyminen

Ennen liittymistä komissio tutki kunkin jäsenvaltion direktiivin täytäntöönpanemiseksi ehdottamat toimenpiteet. Ehdokasvaltiot saivat myös säännöllisesti teknistä apua moitteettoman täytäntöönpanon helpottamiseksi.

Komissio käynnisti joitakin jäsenvaltioita vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn,⁴ koska ne eivät ilmoittaneet kansallisista täytäntöönpanotoimista määräaikaan mennessä. Menettelyt päätettiin sen jälkeen, kun kansalliset toimet oli ilmoitettu ja tarkastettu.

Kulttuuriesineitä käsittelevä neuvoa-antava komitea (nykyinen kulttuuriesineiden vientiä ja palauttamista käsittelevä komitea) piti liittymisvalmistelujen aikana (vuosina 2004 ja 2007) yhden kokouksen 16. helmikuuta 2005. Kokouksessa käsiteltiin jäsenvaltioissa esille tulleita direktiiviin liittyviä kysymyksiä, kuten mahdollista tarvetta pidentää kanteen nostamiselle asetettua vuoden määräaikaan. Kyseinen Kreikan ehdotus sai tukea muilta jäsenvaltioilta, kuten Espanjalta ja Italialta.

3.2. Kulttuuriesineiden jäljittämistä koskevan tutkimuksen laajentaminen 12 uuteen jäsenvaltioon (2007)

Komissio päätti vuoden 2006 lopussa laajentaa 15 vanhassa jäsenvaltiossa ja Euroopan talousalueen kolmessa valtiossa tehtävää kulttuuriesineiden jäljittämistä koskevaa tutkimusta 12 uuteen jäsenvaltioon. Uudessa tutkimuksessa vuodelta 2007 vahvistetaan vuonna 2004 tehdyn aiemman tutkimuksen⁵ päätelmät, joiden mukaan jäljitettävyyden pystytään varmistamaan ainoastaan kansallisaarteiden ja vähäisemmässä määrin luvanvaraisesti siirrettävien kulttuuriesineiden osalta.

Lisäksi uusi tutkimus tukee seuraavia pohjatutkimuksessa esitettyjä suosituksia:

- otetaan käyttöön yhdenmukainen lupamalli kulttuuriesineiden siirtämiseksi yhteisön alueella,
- laaditaan yhteisön tason tietokanta, joka sisältää tiedot siirtoluvista ja siirroista kolmansiin maihin,
- luodaan kulttuuriesineiden merkitsemisjärjestelmä ja
- perustetaan verkosto jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyön vahvistamiseksi.

Tietyt jäsenvaltiot (esimerkiksi Ranska) toivovat suositusten tarkastelemista kulttuuriesineiden vientiä ja palauttamista käsittelevässä komiteassa. Koska suositukset eivät kuulu oikeudellisenä kehyksenä olevan direktiivin 93/7/ETY soveltamisalaan, komissio

⁴ Malta, Puola, Slovakia ja Bulgaria.

⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/dir937_en.htm

kuitenkin katsoo, että ne on arvioitava tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien periaatteiden (EY:n perustamissopimuksen 28–30 artikla) mukaisesti.⁶

4. DIREKTIIVIN SOVELTAMINEN AJANJAKSOLLA 2004–2007

4.1. Jäsenvaltioiden soveltamiskertomukset

Direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle joka kolmas vuosi kertomus tämän direktiivin täytäntöönpanosta.⁷

Yleisesti ottaen jäsenvaltiot pitävät direktiiviä hyödyllisenä välineenä toisen jäsenvaltion alueelle laittomasti vietyjen kansallisaarteiden palauttamiseksi. Jäsenvaltiot ovat myös yksimielisiä siitä, että vaikka direktiivi onkin luonteeltaan kulttuuripääomaa ennalta suojeleva, sitä ei sinänsä ole tarkoitettu kulttuuriesineiden laittoman viennin torjuntaan.

Kansallisista kertomuksista voidaan havaita seuraavaa:

- direktiiviä sovelletaan harvoin niin hallinnollisessa yhteistyössä kuin palauttamiskanteen nostamisessakin (ks. liite)⁸;
- toimivaltaisten viranomaisten hallinnollista yhteistyötä on aiheellista lisätä sekä kansallisella että yhteisön tasolla,
- direktiiviin on tarpeen tehdä tiettyjä muutoksia sen soveltamisen tehostamiseksi.

Suurin osa jäsenvaltioista perustelee direktiivin vähäistä soveltamista hallinnon monimutkaisuudella ja soveltamisesta aiheutuvilla kustannuksilla. Sen vuoksi kyseiset jäsenvaltiot selittävätkin turvautuvansa siviili- tai rikosoikeudellisten kanteiden nostamisessa mieluummin kansallisiin viranomaisiin. Tietyt jäsenvaltiot, kuten Ranska, Italia ja Unkari, pitävät rajoittavana tekijänä myös sitä, että direktiivin soveltamisala on rajoitettu pelkästään sen liitteessä lueteltuihin tai julkisiin kokoelmiin ja kirkollisten laitosten tavaraluetteloihin kuuluviin kansallisaarteisiin.

Jäsenvaltioiden ehdottamat parannukset

Direktiivin tehokkuuden parantamiseksi lähes kaikki jäsenvaltiot suhtautuvat myönteisesti 7 artiklan 1 kohdan muuttamiseen niin, että palauttamiskanteen määräaika pidennetään nykyisestä yhdestä vuodesta esimerkiksi kolmeen vuoteen. Ranska ja Italia katsovat, että myös määräajan alkamisajankohta olisi määritettävä nykyistä selkeämmin.

Suurin osa jäsenvaltioista (esimerkiksi Belgia, Saksa, Espanja, Kypros, Unkari, Puola, Slovenia ja Slovakia) toivoo, että direktiivin liitettä muutettaisiin joko lisäämällä siihen uusia esineluokkia (esimerkiksi tiettyjen nykytaiteen teosten luokka) tai muuttamalla nykyisiä rahallisia kynnyksiä⁹ tai jopa kertomusten antamisen määräaikoja.

Tšekki, Ranska, Italia ja Itävalta tuovat esille palauttamiskanteiden nostamisessa ilmenneet ongelmat, jotka johtuvat esimerkiksi ”tarvittavan huolellisuuden noudattamisen” tai ”kohtuulliseksi katsottavan korvauksen” kaltaisten käsitteiden eriävistä tulkinnoista niissä

⁶ Komissio käsitteli vuosina 2004–2007 vain yhden valituksen kulttuuriesineen viennille jäsenvaltiosta toiseen asetetuista esteistä (EY:n perustamissopimuksen 29 artikla).

⁷ Vertailukelpoisten tietojen saamiseksi komissio lähetti direktiivistä 93/7/ETY vastaaville kansallisille viranomaisille saman kyselylomakkeen, jota käytettiin toisen arviointikertomuksen valmistelussa.

⁸ Taulukko toimitettiin lausuntoa ja hyväksyntää varten direktiivistä vastaaville kansallisille viranomaisille.

⁹ Tietyt jäsenvaltiot (Kypros ja Yhdistynyt kuningaskunta) kannattavat kynnyksen korottamista, toiset (Espanja, Unkari, Itävalta, Puola, Slovenia, Slovakia, Ruotsi ja Romania) taas niiden alentamista.

kansallisissa tuomioistuimissa, joissa palauttamiskanteita on nostettu. Ne toivovatkin käsitteiden tulkinnan yhtenäistämistä; Tšekki ehdottaa, että direktiivin 9 ja 11 artiklaa muutettaisiin antamalla selkeämmät säännökset siitä, mitä velvollisuuksia hallussapitäjän on noudatettava hankkiessaan kulttuuriesineen. Kuten edellä mainittiin, tietyt jäsenvaltiot (kuten Ranska, Italia ja Unkari) huomauttavat, että ”kulttuuriesineen” ja ”kansallisaarten” käsitteiden sisältö määritellään eri jäsenvaltioissa eri tavalla, ja toimivaltaisten viranomaisten mukaan tämä vaikeuttaa direktiivin soveltamista. Sen vuoksi jäsenvaltiot ehdottavat, että direktiivin soveltamisalaa tarkasteltaisiin uudelleen.

Joidenkin jäsenvaltioiden mielestä yhteisten suuntaviivojen antaminen hallinnollisesta yhteistyöstä (4 artikla) helpottaisi direktiivin soveltamista.

4.2. Arvio direktiivin soveltamisesta

Komissio laati jäsenvaltioiden vuosilta 2004–2007 toimittamien tietojen perusteella taulukon tapauksista, joihin on sovellettu direktiivin 4 ja 5 artiklaa vuosina 2004–2007. Taulukko on tämän kertomuksen liitteenä.

Jäsenvaltiot panivat hallinnollista yhteistyötä koskevan 4 artiklan täytäntöön lähettämällä toisille jäsenvaltioille kulttuuriesineiden etsimistä koskevia pyyntöjä ja niiden löytämistä koskevia ilmoituksia. Lisäksi kolme jäsenvaltiota (Saksa, Kypros ja Latvia) ilmoittaa sallineensa toisen jäsenvaltion tarkastaa esineen laadun; Espanja, Itävalta ja Ruotsi kertovat toteuttaneensa hallinnollisia toimia kulttuuriesineen fyysiseksi suojelemiseksi, ja Unkari ja Kreikka ilmoittavat pyytäneensä väliaikaisia toimenpiteitä, joilla estetään kulttuuriesineen palautuksen välttäminen.

Jäsenvaltioiden vastausten mukaan kansallisten viranomaisten neuvottelujen tuloksena on suoritettu yhteensä 148 kulttuuriesineen tosiasiallista palautusta ilman, että olisi jouduttu turvautumaan oikeudellisiin menettelyihin.

Tarkastelujakson aikana kansalliset viranomaiset nostivat direktiivin 5 artiklan nojalla yhteensä kahdeksan palauttamiskannetta¹⁰.

Komissio kuitenkin korostaa, että 4 ja 5 artiklan soveltamista koskevien tietojen paikkansapitävyyttä on aivan yhtä vaikea todentaa kuin aikaisemmissakin arvioinneissa. Tältä osin tietyt direktiivistä vastaavat kansalliset viranomaiset kertoivat, että niillä oli ollut vaikeuksia kerätä tarvittavia tietoja erityisesti kanteiden nostamisesta.

4.2.1. Viranomaisten välinen yhteistyö ja tietojenvaihto (4 artikla)

Jäsenvaltioiden vastausten perusteella direktiivistä vastaavien keskusviranomaisten kansallinen yhteistyö ja tietojenvaihto muiden kulttuuriesineiden laittoman viennin alalla toimivaltaisten viranomaisten (etenkin tullin ja poliisin) kanssa sujuu hyvin. Keskusviranomaiset pitävätkin sitä ehdottomana edellytyksenä direktiivin soveltamiselle. Esimerkiksi Unkari, Tšekki, Puola ja Romania ilmoittivat joko tehneensä kansallisten viranomaisten välisiä yhteistyösopimuksia, toteuttaneensa tilapäisiä järjestelyjä (Ranskan nimittämä keskusviranomaisen Office central de lutte contre le trafic des biens culturels) tai perustaneensa työryhmiä tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi (Saksa ja Portugali). Alankomaat ilmoitti aikomuksestaan¹¹ tehostaa yhteistyötä esimerkiksi tietämyksen,

¹⁰ Vuoden 2007 lopussa kanteet olivat edelleen vireillä lukuun ottamatta Tšekin Saksaa vastaan nostamaa kastemaljoja (*Taufbecken*) koskevaa kannetta, joka hylättiin vanhentuneena vuonna 2008.

¹¹ *Pure Art – preventive criminal analysis of the Dutch art and antiques trade*, Intraval-Groningen-Rotterdam, 2007. Raportti on jatkoa tutkimukselle, joka koski Alankomaiden taidemarkkinoiden alttiutta järjestäytyneen rikollisuuden vaikutuksille.

kokemuksen ja koulutuksen vaihdolla. Belgia kertoo suunnitelleensa viranomaisten säännöllisiä kokoontumisia ja yhteistyöhanketta vuodesta 2008 lähtien.

Jäsenvaltiot ovat yksimielisiä jäsenvaltioiden välisen sujuvan hallinnollisen yhteistyön ja tietojenvaihdon keskeisestä merkityksestä direktiivin soveltamisessa. Tältä osin Kreikka huomauttaa, että kaikki jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjä esineitä koskevat tiedot saapuvat sille kansallisten tuomioistuinten tai Interpolin eivätkä direktiivistä vastaavien kansallisten viranomaisten välityksellä. Lisäksi Kreikan viranomaiset kertovat ilmoittavansa kaikista alueellaan kirjatuista varkauksista muille kansallisille viranomaisille. Kreikka toteaa, että EU:n tason hallinnollisessa yhteistyössä on tältä osin puutteita. Ranska korostaa, että direktiivistä vastaavien kansallisten viranomaisten välille olisi perustettava yhteisön tason yhteys- ja tietojenvaihtojärjestelmä. Alankomaat toivoo yhteistyön laajentamista Euroopan talousalueen maihin¹². Tšekki ja Liettua ehdottavat yhteydenpidon parantamista sähköisten välineiden, kuten yhteisen Internet-portaalin avulla¹³. Komissio muistuttaa tällä alalla toteutetusta ITCG-pilottihankkeesta (*Information on Transfer of Cultural Goods*), jonka tavoitteena oli edistää kulttuuriesineisiin liittyvää tietojenvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten kesken¹⁴. Portugali huomauttaa lisäksi, että kulttuuripääomaa voitaisiin suojella vielä tehokkaammin, jos kaikki toimivaltaiset viranomaiset tekisivät yhteistyötä myös Interpolin ja Europolin kanssa.

Jäsenvaltiot toteavat, että hallinnollista yhteistyötä varten olisi hyödyllistä laatia samanlaiset suuntaviivat kuin kulttuuriesineiden vientiä ja palauttamista käsittelevä komitea antoi vuonna 2002. Niiden mukaan suuntaviivat toimivat tärkeänä tietolähteenä kulttuuriesineiden suojeluun sovellettavista kansallisista säännöksistä ja alan toimivaltaisista viranomaisista jäsenvaltioissa. Kaikki jäsenvaltiot mieltävät kulttuuriesineiden vientiä ja palauttamista käsittelevän komitean foorumiksi, joka edistää hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa siellä edustettuina olevien kansallisten viranomaisten välillä.

4.2.2. Palauttamiskanne (5 artikla)

Toimittamiensa tietojen mukaan jäsenvaltiot nostivat 5 artiklan nojalla kahdeksan palauttamiskannetta ajanjaksolla 2004–2007.

Jäsenvaltiot perustelevat kanteiden vähäistä määrää pääasiallisesti seuraavilla syillä: 1) direktiivin soveltamisala, johon sisältyvät ainoastaan sellaiset 1. tammikuuta 1993 alkaen laittomasti maasta viedyt kansallisaarteet, jotka kuuluvat joko direktiivin liitteen luokitteluun tai julkisiin kokoelmiin ja kirkollisten laitosten tavaraluetteloihin; ja 2) palauttamiskanteen nostamisen määräaika, joka on yksi vuosi siitä päivästä, jona vaatimuksen esittänyt jäsenvaltio sai tietoonsa kulttuuriesineen olinpaikan ja sen omistajan tai hallussapitäjän

¹² Direktiivi 93/7/ETY koskee myös niitä Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenmaita, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolia sen liitteessä II olevan 28 luvun 1 kohdan mukaisesti.

¹³ Eurooppalainen portaali, jossa jäsenvaltiot voivat vaihtaa ajantasaisia tietoja vientiluvista ja tiedottaa laittomasta viennistä. Portaalia on tarkoitus käyttää hakuliittymänä varastettuja esineitä koskeviin kansallisiin tietokantoihin (Circa-käyttäjryhmän kesken).

¹⁴ ITGC-pilottihanketta rahoitettiin vuosina 1997–2000 hallintojen välisen tietojenvaihdon (IDA) ohjelmasta. Hankkeesta toukokuussa 2000 julkaistussa loppuraportissa esitettiin perustettavaksi Internet-sivusto, joka koostuu kahdesta osasta: kulttuuriesineitä koskevia tietoja (kansalliset säädökset, vientilomakkeet, yhteystiedot jne.) sisältävästä julkisesta osasta ja pelkästään hallintoviranomaisten standardoituun tietojenvaihtoon tarkoitettua luottamuksellisia tietoja sisältävästä osasta. Vaikka komissio ehdotti vuonna 2003 tämän hankkeen toteutusvaiheen käynnistämistä, sen hyväksymismenettely keskeytettiin.

henkilöllisyyden. Näistä syistä useat jäsenvaltiot suosivat kulttuuriesineiden palauttamisessa muita oikeudellisia keinoja, kuten Unescon yleissopimusta¹⁵.

5. PÄÄTELMÄT

Kahden edellisen arviointikertomuksen päätelmien mukaisesti suurin osa jäsenvaltioista pitää direktiiviä hyödyllisenä välineenä jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisessa ja kulttuuripääoman suojelemisessa. Samat jäsenvaltiot myöntävät, että direktiivillä on ehkäisevä vaikutus, joka hillitsee esineiden laitonta vientiä. Jäsenvaltiot kuitenkin pahoittelevat tiettyjä direktiiviin sisältyviä rajoituksia, kuten palauttamiskanteen nostamiselle asetettua vuoden määräaika.

Komissio toteaa sekä jäsenvaltioiden sisäisen että niiden välisen hallinnollisen yhteistyön ja tietojenvaihdon parantuneen. Se panee kuitenkin merkille, että yhtäältä direktiivistä vastaavien viranomaisten ja muiden kulttuuriesineiden suojelun alalla toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välillä ja toisaalta direktiivistä vastaavien eri kansallisten viranomaisten välillä on puutteita tietojen keruussa ja vaihdossa. Sen vuoksi komissio ehdottaa, että jäsenvaltiot ryhtyisivät keskenään tarvittaviin toimiin toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön parantamiseksi. Komissio aikoo laatia jäsenvaltioiden avuksi ajantasaiset suuntaviivat hallinnollisesta yhteistyöstä ja julkaista uuden luettelon direktiivistä vastaavista kansallisista viranomaisista. Tältä osin komissio korostaa, että jäsenvaltioilla on velvollisuus toimittaa sille direktiivin 93/7/ETY 3 artiklan mukaisesti nimittämiensä kansallisten viranomaisten yhteystiedot niin, että Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistu luettelo voidaan saattaa ajan tasalle.

Palauttamiskanteiden osalta komissio huomauttaa, että nostettujen kanteiden vähäinen määrä voi johtua myös onnistuneesta hallinnollisesta yhteistyöstä ja etenkin sopuratkaisujen löytymisestä esineiden vapaaehtoisista palautuksista tuomioistuinten ulkopuolella käydyissä neuvotteluissa¹⁶. Jäsenvaltiot katsovat kuitenkin yksimielisesti, että nykyinen vuoden määräaika on liian lyhyt ja heikentää direktiivin tehokkuutta, joten sitä on aiheellista pidentää. Ne eivät kuitenkaan ole yhtä yksimielisiä muista direktiiviin ehdotetuista muutoksista, kuten uusien esineluokkien lisäämisestä direktiivin liitteeseen tai näitä esineitä koskevien rahallisten kynnysten muuttamisesta.

6. JATKOTOIMET

Direktiivin soveltamisesta saatujen tietojen perusteella komissio pitää aiheellisena harkita direktiivin mahdollista tarkistamista. Komissio katsoo, että direktiivistä vastaavien kansallisten viranomaisten on laadittava ennakolta perusteellinen vaikutusanalyysi kaikista esittämistään muutosehdotuksista.

Tätä varten komissio ehdottaa, että kulttuuriesineiden vientiä ja palauttamista käsittelevä komitea perustaa vuonna 2009 yhteyteensä tilapäisen työryhmän. Työryhmälle annetaan tehtäväksi määrittää direktiivin soveltamiseen liittyvät ongelmat ja esittää direktiivin mahdollista tarkistamista varten tehokkaita ratkaisuja, jotka kaikki jäsenvaltiot voivat hyväksyä.

¹⁵ Kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi 14. marraskuuta 1970 tehty Pariisin yleissopimus.

¹⁶ Ks. liitteenä oleva yhteenvedo vuosina 2004–2007 tehdyistä palautuksista – kaikki ovat sovitteluratkaisuja, jotka on tehty juridisen palauttamismenettelyn ulkopuolella.

* * *

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa ottamaan huomioon tämän kertomuksen.

LIITE

Jäsenvaltioiden välisiä palautuksia, palauttamiskanteita ja hallinnollisia yhteistyötoimia vuosina 2004-2007 koskevat taulukot¹⁷

- **Yhteenvedo palautuksista (kaikki ovat sovitteluratkaisuja, jotka on tehty juridisen palauttamismenettelyn ulkopuolella)**

Vuosi	Palauttava valtio	Vaatimuksen esittänyt valtio	Esine
2004	Saksa	Kreikka	1 antiikkiesine (marmorinen korkokuva, osa suuresta patsaasta)
2006	Itävalta	Ranska	2 osaa matalasta korkokuvasta
2006	Latvia	Puola	2 puista matalaa korkokuvaa (alttarin osa)
2006	Yhdistynyt kuningaskunta	Kreikka	1 vanha kolikko
2006	Ruotsi	Kreikka	48 vanhaa kolikkoa
2007	Itävalta	Unkari	1 W. Farkasin maalaus
2007	Ranska	Yhdistynyt kuningaskunta	1 hepreankielinen käsikirjoitus 1300-luvulta
?	Saksa	Tšekki	1 monivärinen puinen enkeliveistos 1700-luvulta
?	Saksa	Itävalta	1 kuninkaallinen päiväkirja
?	Saksa	Tšekki	4 moniväristä puista pyhimysveistosta 1700-luvulta
?	Espanja	Italia	1 roomalainen veistos
?	Espanja	Ruotsi	86 kirkollista esinettä
?	Ranska	Espanja	1 maalaus

- **Yhteenvedo sovitteluratkaisuihin tähtäävistä palautuksista koskevista neuvotteluista (direktiivin 93/7/ETY 4 artiklan 6 kohta)**

Vuosi	Palauttava valtio	Vaatimuksen esittänyt valtio	Tulos
2006	Puola	Latvia	Käynnissä

¹⁷ Lähde: direktiivin soveltamista koskevat kansalliset kertomukset. Direktiivin 93/7/ETY soveltamisesta vastaavat keskusviranomaiset ovat tarkastaneet taulukot. Joitakin tietoja molemmat asianomaiset jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole vahvistaneet. Tiettyyn palautukseen liittyvät toimet saattavat esiintyä useassa taulukossa.

Vuosi	Palauttava valtio	Vaatimuksen esittänyt valtio	Tulos
2006	Tšekki	Saksa	Käynnissä (kirjan ”De Revolutionibus orbium coelestium” matriisi)
?	Saksa	Itävalta	Käynnissä (1 guassimaalaus)
?	Espanja	Ruotsi	Käynnissä (1 emalinen lipas)

• **Yhteenvedo esitetyistä palauttamispyyntöistä (direktiivin 93/7/ETY 5 artikla)¹⁸**

Vuosi	Vaatimuksen esittänyt valtio	Vaatimuksen kohteena oleva valtio	Esine
2005	Kreikka	Yhdistynyt kuningaskunta	Bysanttilainen ikoni (käsiteltävänä)
2006	Italia	Itävalta	336 arkeologista esinettä (käsiteltävänä)
2006	Tšekki	Saksa	Kastemalja (pyyntö hylätty vuonna 2008 määräajan umpeuduttua)
2006	Tšekki	Itävalta	1 Cholinan madonnaa esittävä veistos 1400-luvulta, palautettu vuoden 2007 jälkeen
2006	Tšekki	Itävalta	1 kirkkoa esittävä maalaus (käsiteltävänä)
2006	Tšekki	Itävalta	80 kirkkoista tai luostareista peräisin olevaa esinettä (käsiteltävänä)
2006	Tšekki	Itävalta	4 palatsista peräisin olevaa veistosta (käsiteltävänä)
2007	Kreikka	Saksa	90 vanhaa esinettä (palautetaan vuonna 2009)

• **Esineiden etsimistä koskevat pyynnöt (direktiivin 93/7/ETY 4 artiklan 1 kohta)**

Vuosi	Vaatimuksen esittänyt valtio	Vaatimuksen kohteena oleva valtio	Tulos
2004	Unkari	Itävalta	Positiivinen (W. Farkasin maalaus)

¹⁸ Vuonna 2004 hylättiin kaksi Italian esittämää vaatimusta: Hollannin tuomioistuin hylkäsi vuonna 2002 esitetyn kreikkalaisia sotavarustuksia koskeneen palautuspyynnön ja Saksan tuomioistuin hylkäsi vuonna 2001 esitetyn 911 arkeologista esinettä koskeneen pyynnön.

Vuosi	Vaatimuksen esittänyt valtio	Vaatimuksen kohteena oleva valtio	Tulos
			löydetty)
2004-2007	Kreikka	Kaikki kansalliset keskusviranomaiset	Negatiivinen (39 pyyntöä, jotka koskevat 439:ää kirkoista ja luostareista varastettua esinettä)
2004-2005	Itävalta	Kreikka (20 pyyntöä)	Negatiivinen puutteellisten tietojen takia: 35 maalausta ja 11 886 taideteosta tai esinettä. Viimeksi mainitun taideteoksia koskevan pyynnön esitti Bulgaria.
2005-2006	Saksa Belgia Bulgaria Unkari Tšekki Romania Slovakia		
2007	Portugali Suomi		
2005	Latvia		
2006	Suomi	Saksa	Negatiivinen (esine on Yhdysvalloissa)
2006	Ranska	Yhdistynyt kuningaskunta	Soitin (Ranskan mukaan ei vastausta)
2006	Alankomaat	Saksa	Negatiivinen (arkistomateriaalien etsimistä koskeva pyyntö hylätty)
2006	Puola	Latvia	Käsiteltävänä (1 esine)
?	Saksa	Liettua	Positiivinen
?	Italia	Itävalta	Negatiivinen (1 hammasproteesi roomalaiselta kaudelta). Pyyntö hylättiin määräajan umpeuduttua.
?	Tšekki	Saksa	2 veistosta palautettu, yksi pyyntö peruttu ja yksi palautuskanne vireillä (kastemalja)
?	Tšekki	Itävalta	Käsiteltävänä
?	Romania	Ranska	Käsiteltävänä
?	Romania	Saksa	Palautus (3 esinettä)
?	Romania	Itävalta	Käsiteltävänä
?	Romania	Yhdistynyt kuningaskunta	Käsiteltävänä
?	Ruotsi	Espanja	Palautus (86 kirkollista esinettä)

Vuosi	Vaatimuksen esittänyt valtio	Vaatimuksen kohteena oleva valtio	Tulos
?	Ruotsi	Espanja	Käsiteltävänä (1 emalinen lipas)

• **Esineiden löytymistä koskevat ilmoitukset (direktiivin 93/7/ETY 4 artiklan 2 kohta)**

Vuosi	Ilmoittava valtio	Ilmoituksen vastaanottanut valtio	Tulos
2004	Ranska	Kreikka	Negatiivinen. Direktiiviä ei voitu soveltaa, koska vuoden määräaika oli umpeutunut. Kreikan täytyi ostaa vanha amfora.
2005	Unkari	Itävalta	Positiivinen (W. Farkasin maalaus)
2006	Itävalta	Ranska	Palautus (2 osaa matalasta korkokuvasta)
2006	Itävalta	Tšekki	Cholinan madonnaa esittävän veistoksen palautus oikeustoimien seurauksena
2006	Yhdistynyt kuningaskunta	Kreikka	1 vanha kolikko palautettu
2007	Saksa	Kreikka	3 takavarikointia: 1) 90 vanhaa esinettä (palautetaan Kreikalle vuonna 2009) 2) 3 vanhaa esinettä (tutkimukset käynnissä) 3) 1 vanha esine (tutkimukset käynnissä) Kolmen muun ilmoituksen kohdalla tulos oli negatiivinen, koska todettiin, ettei esineitä ole viety Kreikasta laittomasti.
?	Saksa	Itävalta	Negatiivinen
?	Itävalta	Bulgaria	Käsiteltävänä (vanhoja kolikoita)
?	Kypros	Bulgaria	Käsiteltävänä (3 esinettä)
?	Espanja	Italia	Palautus (roomalainen veistos)
?	Espanja	Italia	Käsiteltävänä (1500-luvulta peräisin oleva Raamattu)

Vuosi	Ilmoittava valtio	Ilmoituksen vastaanottanut valtio	Tulos
?	Liettua	Saksa	Positiivinen